

Älvdalska ur ett sociolingvistiskt perspektiv

Afdeling Scandinavistiek, Vakgroep Taalkunde
Universiteit Gent

26/11 2015

Henrik Rosenkvist

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR SVENSKA SPRÅKET

Disposition

1. Älvdalen och älvdalska - en introduktion
2. Juridisk och administrativ bakgrund till språkrättigheter och den svenska språklagen
3. En politisk komplikation - att kramas ihjäl av sina ovänner
4. Utdelning av uppgift
5. Redovisning/diskussion

13.00 - 14.00	Föreläsning
14.00 - 14.15	Paus
14.15 - 14.45	Grupparbete
14.45 - 15.00	Paus
15.00 - 15.45	Redovisning/diskussion

Utgångspunkter och slutsatser

- Att få tala sitt eget modersmål är en mänsklig rättighet
- I Sverige har svenskar, invandrare och erkända minoriteter rätt att använda sitt modersmål i många sammanhang
- Det finns språk i Sverige som inte har erkänts av myndigheterna - älvdalska är ett sådant språk
- De som talar dessa språk är i regel lågutbildade och lågavlönade personer på landsbygden som inte har någon plats alls på den kulturpolitiska arenan
- De som talar dessa språk tvingas övergå till svenska i allt större utsträckning, och får alltså inte möjlighet att använda sitt modersmål i något sammanhang utanför hemmet. Dessa språk kommer därför att dö ut.

Älvdalska: språk eller dialekt?

- tre riksdagsmotioner har lämnats in om älvdalskans status (2006, 2009, 2015)
- Europarådets expertkommitté har fyra gånger uppmanat Sverige att se över älvdalskans status (2006, 2009, 2011, 2015)
- många nationella och internationella språkvetare anser att älvdalska är ett språk
- en SIL-ansökan om egen älvdalsk språkkod, undertecknad av 10 språkvetare, har lämnats in 2015. Den kritiseras av ISOF/Anna Westerberg.
http://www-01.sil.org/iso639-3/chg_detail.asp?id=2015-046&lang=ovd
- älvdalska motarbetas/ignoreras lokalt, regionalt och nationellt, trots en växande opinion.

Del 1. Älvdalen och älvdalska - en introduktion

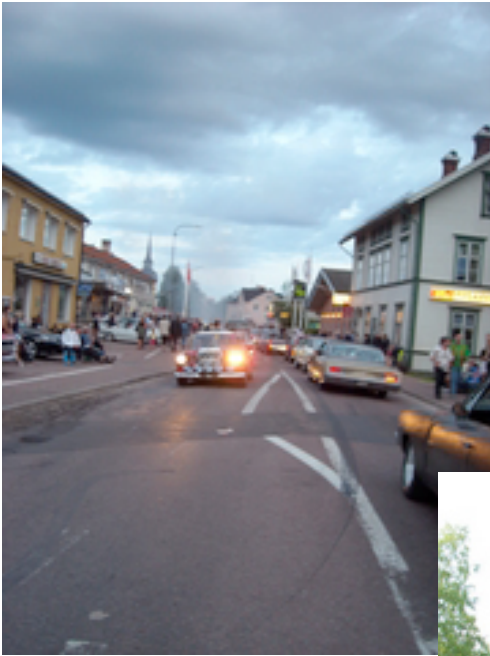
Älvdalens
kommun

Älvdalska talas enbart i södra delen av Älvdalens kommun (Älvdalens gamla socken).

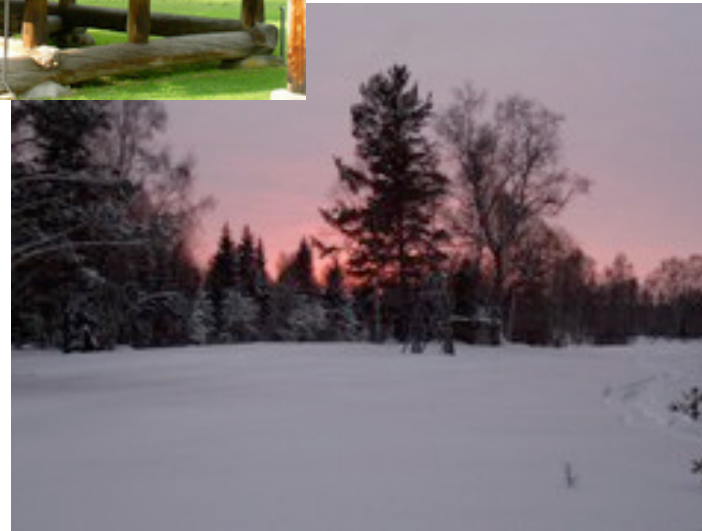
Antal talare:	≈2 500
Antal byar:	≈20

Procentuell fördelning av älvdalsktalare i Älvdalen (karta från Larsson *et al.* 2008)

Några bilder från Älvdalen

Fakta om Älvdalens kommun

- Invånare: 7 268 (oktober 2009)
- Areal: 7 189 km² (1/4 av Belgien)
- Invånare/km²: 1,1 (plats 280 av 290 kommuner i Sverige)
- Uppodlad areal: 0,1% (99,9% skog, berg, sjöar)
- Medianinkomst 2009: 173 059 SEK/år (plats 277 av 290 kommuner i Sverige)
- Invånare med någon typ av eftergymnasial utbildning 2009: 15 % (i hela Sverige: 29 %)

De som talar älvdalska idag är: äldre, lågutbildade låginkomsttagare i en extrem glesbygd.

Älvdalska - språkprover

Tama kråkor - inspelning etc. av Gunnar Nyström

Texten med Ulum Dalskas ortografi 2005

Tuogum ien kråkungg an-dar Gustav og ig i lag. Og temdum å-ðar so å war so tam so å fygd uoss uonda war. Sę war an-dar aut sę ien sundag og warum dar wjr og. Kråkå war fel dar. Og du wet um wjr piektum sir (du) nån weg so tuog å eð-dar piektum å an uld tågå sir du, og s(o)s an add lie'tt att råkågräjur og råkåtwåln og eð. Sę warum wjr dar og mikstreðum (i) sir du so kråkå war umstað og kekst råkågräjur för åm og fuor uppå perttatjeð. Sę war å min kruksn sę og stuppeð under under pertur. Og Elfström jålåk sir (du) og sę strekktum wjr natulitwis. Eð djikk liuotbra tem diem, ig ar apt flierer ig mes ig war småpåyk. Og fuorum wjr upi raiseð, so fuor å uppi weðre å sir du og ärd uoss, og fygd å uoss å - uppi. Sę a(d n) - An war uvliuot og (w-) - og ulld legg patiens an-dar Elfström, add kuortlietjin. Og war sãmårn, an war dar aute. Og wjr instruireðum fel kråkå sir du, so å kekst kuorte för åm, og wa(r u)stað og stuppeð under pertur. Du wet eð war je tjällerbuð ni'tter (dai)t, å fuor dai'tter min diem. Og an jålåk so an skot kautå, og wjr strekktum fel sir du. Itjä dugd an uppå og tag att kuorte. Og so nyövin å war stupp under diem!

Älvdalska - språkprover

SweDia2000:

<https://www.youtube.com/watch?v=62uJxMBNVCs>

Stefan Nyqvist 2010:

<http://www.youtube.com/watch?v=p0m0QH6XNv8>

Gunnar Nyström, första lektionen:

<https://www.youtube.com/watch?v=4nrbebx-pUU>

Malaikorna 2013:

https://www.youtube.com/watch?v=ELiTLRq_vaA

Del 2. Juridisk/administrativ bakgrund

Universella språkrättigheter

UNIVERSAL DECLARATION ON LINGUISTIC RIGHTS

UNESCO World Conference on Linguistic Rights

Barcelona, Spain, 9 June 1996

Article 8

1. All language communities have the right to organize and manage their own resources so as to ensure the use of their language in all functions within society.
2. All language communities are entitled to have at their disposal whatever means are necessary to ensure the transmission and continuity of their language.

Article 9

All language communities have the right to codify, standardize, preserve, develop and promote their linguistic system, without induced or forced interference.

Språkrättigheter i EU

EUROPEAN CHARTER FOR REGIONAL OR MINORITY LANGUAGES
Strasbourg, 5.XI.1992

Part I - General provisions

Article 1 - Definitions

For the purposes of this Charter:

a “regional or minority languages” means languages that are:

- traditionally used within a given territory of a State by nationals of that State who form a group numerically smaller than the rest of the State's population; and
- different from the official language(s) of that State; it does not include either dialects of the official language(s) of the State or the languages of migrants;

Språkrättigheter i EU

CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EUROPEAN UNION
(2000/C 364/01)

Article 21

Non-discrimination

1. Any discrimination based on any ground such as sex, race, colour, ethnic or social origin, genetic features, **language**, religion or belief, political or any other opinion, membership of a national minority, property, birth, disability, age or sexual orientation shall be prohibited.

Article 22

Cultural, religious and linguistic diversity

The Union shall respect cultural, religious and **linguistic** diversity.

Språkrättigheter i Sverige

REGERINGSFORMEN 1 kap. Statskicketts grunder

2 § [...] Det allmänna skall verka för att alla människor skall kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället. Det allmänna skall motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, **språklig** eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller annan omständighet som gäller den enskilde som person.

Etniska, **språkliga** och religiösa minoriteters möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv bör främjas. Lag (2002:903).

Språkrättigheter i Sverige

Utvecklingen i Sverige

- EU-konvention (1992)
- Hyltenstam (1996): expertutlåtande inför utredning om minoritetsspråk
- SOU 1997:192: Utredning om Europarådets konvention om regionala språk och minoritetsspråk
- Hyltenstam (1997): Sveriges sju inhemska språk - ett minoritetsspråksperspektiv
- Proposition 2008/09:158: Från erkännande till egenmakt - regeringens strategi för de nationella minoriteterna
- Värna språken - förslag till språklag (2008)
- Språklag (2009)

Språkrättigheter i Sverige

Hyltenstams expertutlåtande (1996)

Få människor tänker på att termerna språk och dialekt skulle vara problematiska. De flesta för att inte säga alla svenskar är överens om att svenska, finska, danska, engelska, franska, thailändska och swahili är språk. Likaså är man överens om att gotländska, **dalmål**, skånska, göteborgska, bornholmska, bergensiska, andalusiska och bayerska är dialekter - av svenska, danska, norska, spanska resp tyska. Så långt är det enkelt. Det är enkelt så länge vi talar om förhållanden som är välkända för oss. Vi har vant oss vid att kalla norska och svenska för två olika språk, medan vi kallar skånska och dalmål för två olika dialekter.

Alltså: gotländska, **dalmål**, skånska, göteborgska = svenska dialekter

Men: dalmål ≠ älvdalska! Dalmål talas i södra Dalarna!

Språkrättigheter i Sverige

SOU 1997:192 (utredning om Europarådets konvention om regionala språk och minoritetsspråk), sid. 94:

”Som exempel på folkmål kan nämnas **älvdalsmål**, gutniska och skånska.”

”En invändning mot att tillämpa konventionen på folkmålen är att det är tveksamt om de kan anses som språk. Den allmänna uppfattningen är nog snarare att de är dialekter [...]”

”Ett annat skäl mot att tillämpa konventionen på folkmålen är att det är ett fåtal personer som använder dem som sitt dagliga uttrycksmedel.”

Språkrättigheter i Sverige

SOU 1997:192 (utredning om Europarådets konvention om regionala språk och minoritetsspråk), sid. 94:

Det viktigaste argumentet mot att tillämpa konventionens bestämmelser på folkmålen är dock enligt vår uppfattning, att en sådan tillämpning skulle rimma illa med konventionens syfte. Som vi angett i kapitel två är ett av konventionens övergripande syften att stärka landsdels- eller minoritetsspråkens ställning i det offentliga livet, såsom i domstolar, hos myndigheter, i näringslivet m.m. Det finns enligt vår uppfattning inte någon anledning att stödja de gamla och lokalt färgade uttrycksformer som folkmålen är, genom en ökad användning av dem i offentliga sammanhang. Vi tror inte heller att en sådan användning av folkmålen i det offentliga livet skulle stödja folkmålen bevarande.

Språkrättigheter i Sverige

Vilka stod bakom SOU 1997:192?

Ordinarie ledamöter:

riksdagsledamoten Carin Lundberg (s) (från Västerbotten) (finska)

riksdagsledamoten Ulf Kero (s) (från Norrbotten) (meänkieli/finska)

riksdagsledamoten Birgitta Wichne (m) (från Älvsborg)

professorn Henning Johansson (Svenska Tornedalingars Riksförbund) (meänkieli)

hemspråksläraren Anita Kangas (Sverigefinska Riksförbundet) (finska)

fil. dr. Susanna Angeus Kuoljok (Sametinget) (samiska)

Sakkunniga:

byrådirektören Lars Lindgren (Nordiska Zigenarrådet) (romani)

adjunkten Bengt Sandström (Nordiska Zigenarrådet) (romani)

konsulten Susanne Sznajderman Rytz (Judiska Centralrådet) (jiddisch)

**Svenska minoritetsspråk: finska, samiska, meänkieli,
romani och jiddisch.**

Brev till Jan Björklund från barn i Älvdalen, 2/2 2007

Jan Björklund-minister
Wilum få lär uoss
övdalsk i skulam!
Ead du bellt jåp uoss
min dyö?
Kriper frå Övdalim

Översättning till svenska:
Bäste minister Jan Björklund
Vi vill gärna få lära oss
Älvdalska i skolan. Skulle du
kunna hjälpa oss med detta?
Frågar barn från Älvdalen

Språkrättigheter i Sverige

Proposition 2008/09:158 Från erkännande till egenmakt - regeringens strategi för de nationella minoriteterna, sid. 61-62

Rent lingvistiskt kan folkmålen vara mycket olika nutida rikssvenska. Folkmålen är förknippade med den bygd där de har talats och är en del av bygdens kultur och historia. Det kan därför, enligt Minoritetsspråkskommittén, hävdas att det finns ett intresse av att folkmålen bevaras som en viktig del av den svenska landsbygds- och kulturhistorien. Minoritetsspråkskommittén fann att det viktigaste argumentet mot att tillämpa minoritetsspråkskonventionen på folkmålen är att det strider mot syftet med konventionen som är att stärka minoritetsspråkens ställning i det offentliga livet, såsom hos domstolar och myndigheter (SOU 1997:192 s 110).

Inga fler minoritetsspråk eller minoriteter aktuella för närvarande

Regeringen finner inte i detta skede skäl att göra en annan bedömning än den som gjordes i anslutning till ratifikationen av Europarådets ramkonvention och minoritetsspråkskonventionen.

Sveriges regering vill inte längre föra någon dialog med älvdalingarna.

Språkdöd

Boa Sr, den sista talaren av bo (Andamanerna). Död i januari 2010.

Marie Smith Jones (Udach' Kuqax'a'a'ch'), den sista talaren av eyak (Alaska). Död i januari 2008.

Tefik Esenç, den siste talaren av ubykh (Turkiet). Död i oktober 1992.

Jack Butler, den siste talaren av jiwarli (västra Australien). Död i maj 1986.

De sista talarna av älvdalska?

Roland Back delar ut stipendier till 17 älvdalsktalande elever i klass 9, den 15/6 2010 i Älvdalens kyrka.

Del 3. En politisk komplikation - att kramas ihjäl av sina ovänner

Att kramas ihjäl av sina ovänner - Wikipedia

<http://sv.wikipedia.org/wiki/%C3%84lvdalska>

Många språkforskare menar att älvdalskan är mera svensk än det vi i dagligt tal kallar [svenska](#)^[källa behövs], som är en blandning av de dialekter som talades i [Mälardalen](#), där Sveriges politiska och ekonomiska makt funnits sedan [medeltiden](#), men också starkt påverkat av [plattyska](#).

[fram till 15/12 2010]

Att kramas ihjäl av sina ovänner

<http://www.realisten.se/2010/02/24/varfor-raknas-inte-alvdalskan-som-ett-minoritetssprak/>

Varför räknas inte älvdalskan som ett minoritetsspråk?

Av Johan Björnsson

Ja, då var den oändligt snurrande multikulturella tivolikarusellen igång igen, med blinda fosterlandsförrädiska politiker som rider dess utsmyckade hästar skrattandes i ansiktet på allt som är svenskt, och bjuder in alla och allt som inte är svenskt att rida i den ståtliga karusellen, medan svensken med mössan i handen tvingas stå skamsen och se på.

Vad som föranledde dessa tankar var att jag nyligen läste att regeringen under året 2010 kommer att fördela ekonomiska medel för att stärka minoritetsspråken i Sverige (finska, tornedalsfinska, samiska, romani chib, och jiddisch). Vår egen burundianska mångkulturella antirasism-alibineger och integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni motiverar dessa pengar med att ”De nationella minoriteternas vilja att bevara sina språk är stark”. Nyamko Sabunis farbror Mkyabela är för övrigt verksamhetschef för Centrum Mot Rasism, samma idiotförening som kämpar mot ”rasistiska glassar” samt får igenom förbud för exotiska och historiska kvartersnamn med namn som betyder svart på latin, (kvarteret Neger). 29

Att kramas ihjäl av sina ovänner

<http://www.nationellidag.se/visa/default.asp?dokID=1304>

När olika krafter påstår att vi skulle bli bättre på svensk kultur genom att föra över resurser till mångkultur är det viktigt att vi står på oss och med sakliga argument visar hur viktigt det är att varje folk får behålla och utveckla sin egen kultur. Om inte vi upprätthåller vårt folks kultur, vem skall då göra det? Om inuiter, beduiner eller tibetaner tar över utövandet av vår folkkultur - är det då fortfarande svenska folkets kultur? Ingen förnekar existensen av kulturdiffusion, att kulturer påverkar varandra, men olika folk utvecklar och omformar kulturer till att passa respektive folkgrupps karaktär och sinnelag.

Att kramas ihjäl av sina ovänner

Jimmie Åkesson (SD) och Louise Erixson vid prinsessbröllopet 2010.

Att kramas ihjäl av sina ovänner

Svenska Dagbladet, 4/11 2010

Vi vill inte ha en nationalistisk stämpel

Folkmusiker mot Främlingsfientlighet är ett nätverk av professionella, amatörer och forskare inom folkkulturfältet som har gått samman för att vi vill visa vad svensk folkkultur är och kan vara. Vi har samlats i en gemensam vilja: Vi vill inte att folkkultur fastnar under ett nationalistiskt paraply, där alla utövare av svensk folkkultur blir ofrivilligt utnämnda till supportrar av en främlingsfientlig kulturpolitik.

FOLKMUSIKER MOT FRÄMLINGSFIENTLIGHET

Att kramas ihjäl av sina ovänner

Ställ inte svensk folkkultur mot mångfald

Vi vill att begreppen svensk folkkultur och mångfald problematiseras samt att deras innebörd och existensvillkor diskuteras för att därigenom motverka att kulturdebatten polariseras. Svensk folkkultur och mångfald kan inte bli varandras motpoler i kulturdebatten.

Låt alla komma till tals i kulturdebatten

Svensk kulturdebatt är inte jämställd. Vi vill att professionella utövare och arrangörer i folkmusikgenren får komma till tals i den kulturpolitiska debatten för att därigenom skapa ett debattklimat där politiker, utövare och publik deltar på lika villkor.

Vidga definitionen av svensk folkkultur

Den allmänna synen på svensk folkkultur är och har länge varit förlegad och kan sammanfattas till någon sorts "Skansen- och midsommarkultur". Vi vill lyfta fram att svensk folkkultur inte på något sätt är något konstant, utan en föränderlig tradition som rymmer likväl amatörer som proffs, bevarare som förnyare.

FOLKMUSIKER MOT FRÄMLINGSFIENTLIGHET

Att kramas ihjäl av sina ovänner

- att arbeta för älvdalskan innebär inte att arbeta *mot* de nationella minoriteterna.
- det är viktigt att klargöra att det är *bra* att vi har fått fem minoritetsspråk i Sverige.
- den som arbetar för älvdalska måste vara medveten om risken för att bli associerad med högerextrema grupperingar.
- risken för denna association ökar om älvdalska enbart ses som ett uttryck för svensk folkkultur.
- är denna association en förklaring till att tidningar inte vill publicera seriösa debattartiklar om minoritetsspråkspolitiken och älvdalskans status?

Del 4. Utdelning av uppgift

Uppgift

- Dela in er i fyra grupper.
- Välj en av de fyra uppgifterna.
- Diskutera i grupp, och förbered en muntlig presentation på omkring 10 minuter, med början kl. 15.00.

Uppgift

Läs igenom några av de bifogade dokumenten och diskutera följande frågor:

1. Hur förhåller sig SOU 1997:192 till den europeiska minoritetsspråksstadgan när det gäller genuina dialekter eller folkmål? Varför kan inte folkmålen erkännas som egna språk i Sverige? Läs dokument 1 och 2.
2. Hur reagerar svenska myndigheter på de råd som Europarådets expertkommitté ger? Läs dokument 3–5.
3. Varför argumenterar Anna Westerberg, som är chef för en statlig myndighet med ansvar för språkfrågor, mot att älvdalska ska få en egen språkkod? Är hennes argument bra eller dåliga? Läs dokument 6 och 7.
4. Läs e-brevet från Lars Lisspers. Vilken syn uttrycker han när det gäller älvdalska? Hur stämmer hans syn överens med lingvisternas? Läs dokument 6 och 8.

Uppgift

Några länkar:

http://www-01.sil.org/iso639-3/chg_detail.asp?id=2015-046&lang=ovd [SIL]

<http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Utredningar/Statens-offentliga-utredningar/GLB3192d1/?text=true> [SOU 1997 192]

http://www.coe.int/t/dg4/education/minlang/default_en.asp [European charter minority languages]

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Spraklag-2009600_sfs-2009-600/ [språklagen]

https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/1054/2/Dorota_Melerska_rozprawa%20doktorska.pdf [Dorota Melerskas avhandling Älvdalska – mellan språkdöd och revitalisering 2011]

Litteratur och källor

- Dahl, Ö. 2005. Att sätta älvdalskan på kartan. Föredrag vid *Första konferensen om älvdalska*:
- Garbacz, Piotr. 2010. *Word order in Övdalian. A study in variation and change*. Lundastudier i nordisk språkvetenskap A70. Lund
- Helgander, John. 1990. *Dalmålen i ett samhälle i omvandling*. I: *Hembygdsbok*. S. 44-71
- 1991. *Ett fall av begynnande dialektöd*. I: Herberts, Kjell & Laurén, Christer (red.). S. 291-305.
 - 1994. *Dalmålen i upplösning - bakgrund och förklaringsmodeller*. I: Kotsinas, Ulla-Britt & Helgander, John (red.). S. 63-80.
 - 1996. *Mobilitet och språkförändring. Exemplet Övre Dalarna och det vidare perspektivet*. Rapport 1996:3. Falun: Högskolan Dalarna
 - 1997. *En klassisk artikel i ny belysning. Lars Levanders »I vad mån kan ett bymål kallas enhetligt? (Undersökning rörande Åsenmålet i Älvdalen)*. I: Reinhammar, Maj (red.). S. 145-154
 - 1999. *Dialektens utdöende. Om dialekternas sociala innebörd*. I: Pettersson, Tapp John-Erik Pettersson & Karlsson, Ove (red.). S. 281-338
 - 2000. *Mobility and Language Change: The Case of Upper Dalarna, Sweden*. I: Mattheier, Klaus (red.). S.109-121
 - 2004. *Dalmålen från utbildning mot upplösning. Faktiskt beteende och attityder*. I: Östborn, Andreas (red.). S.15-52
 - 2005. *Älvdalsmål i förändring - några reflektioner kring en fallstudie*. Föredrag vid *Första konferensen om älvdalska*, Hyltenstam, Kenneth (red.). 1997. *Sveriges sju inhemska språk: ett minoritetsspråksperspektiv*. Lund: Studentlitteratur.
- Larsson, Gösta, Welin, Bengt & Welin, Ulla. 2008. *Hur många talar älvdalska idag?* Föredrag vid *Andra konferensen om ävdalska*.
- Melerska, Dorota. 2011. *Älvdalska - mellan språkdöd och revitalisering*. Manus till ak. avhandl, Uppsala universitet.
- Rosenkvist, H. 1994. *Tecken på syntaktisk utveckling i älvdalsmålet under senare tid*. Opubl. C-uppsats, Lunds universitet.
- 2008. Ge älvdalska en chans! *Språktidningen* 5:89-90.
- Sapir, Yair. 2004. *Elfdalian, the Vernacular of Övdaln*. Föredrag vid *Första konferensen om älvdalska*.
- Skutnabb-Kangas, T. 2010. "The human right to a mother tongue in revitalising indigenous languages". Plenarföredrag vid konferensen "The Real California Gold: Indigenous and Immigrant Heritage Languages of California". Davis, USA.

- Steenland, Lars. 1982. *Hur skriver man älvdalsmål? Skansvakten* 67:9-11.
- 1984. *Varifrån kommer älvdalskan - och vart är den på väg? I: Skansvakten* (nr 69). S. 23-25
 - 1986. *Älvdalingarna - en bortglömd minoritet. I: Met. Tidskriften för Tornedalen och Malmfälten* 1/1986
 - 1989. *Juanneswaundsjiq. Johannesevangeliet på älvdalska i översättning av Lars Steenland*. Knivsta
 - 1990. *Är älvdalskan ett språk eller en dialekt - och vad spelar det egentligen för roll? I: Studier i modern språkvetenskap* 9. S. 216-222
 - 1994. *Älvdalska växtnamn förr och nu*. Uppsala: Dialekt- och folkminnesarkivet
 - 2000a. *Fågelnamn och fågelliv i Älvdalen med omnejd*. Studia ethnobiologica. Uppsala: Centrum för biologisk mångfald
 - 2000b. *Älvdalska*. I: Vamling, Karina & Svantesson, Jan-Olof (red.). S. 361-375
 - 2003-2008. *Varifrån kommer de älvdalska orden? I: Ulum Dalska* 23, 30, 32
 - 2006a. *Var åvå dier ferid? Älvdalska namn på orter utanför Älvdalen med kulturhistoriska kommentarer. Namn och samhälle* 18. Uppsala: Uppsala universitet
 - 2006b. *Liten älvdalsk-svensk och svensk-älvdalsk ordbok*. Älvdalen: Ulum Dalska
 - 2010. *Älvdalsk ordbok*. Älvdalen: Ulum Dalska
- Tsunoda, Tasaku. 2005. *Language endangerment and language revitalization. An introduction*. Berlin: Mouton de Gruyter
- Åkerberg, Bengt. 2004. *Grammatik 2004. För kurser och självstudier i älvdalska*. Älvdalen.